

KÖZPONTI LAP.

Havi közlemények
a magyarországi irgalmasnővérek
számára.

V. évfolyam. 1918. május. 5. szám.

Budapest.

Az irgalmasnővérek kiadása. I., Ménesi-ut 27.

A skapuláré.

1. Eredete, fejlődése.

Maga a szó skapuláré annyit jelent, mint vállruha, és a latin scapula vagyis váll szóból ered. A legtöbb szerzetesrend ruházatának legelőkelőbb része. Lényegére nézve nem más, mint egy hosszú posztódarab, mely körülbelül a mell szélességében, a vállakon át a mellen és háton lelóg egészen a földig, vagy rövidebb formában.

Rége, még szent Benedeknél és remetéinél, a skapuláré a munkakötény szerepét vitte, amellyel a szerzetesek munka közben ruhájukat kímélték; sőt abban a korban a földművesek is ilyent hordtak munkaközben. Ebből eredt idővel a szerzetesek mostani hosszú skapuláréja, amely az egészen beöltöztetett, kész szerzetes jelvénye. Beöltöztetésnél a skapuláré Krisztus keresztjét, az Úr igáját vagy pedig a lelki pajzsot jelképezte.

Idők folytán az első rendekhez másod és harmad rendek is csatlakoztak. Ezek a csatlakozók megkapták az első rendtől a szerzetes-ruhát és a jellegzetes skapulárét.

Még később a franciskánusok, kármeliták, szerviták, dominikánusok harmadrendjének tagjai rendi jelvényül már nem a szerzetes ruhát, hanem csak a nagy skapulárét kapták meg. Nagynak nevezik tudniillik, mert nagyobb, mint az a kis skapuláré, amit mi hordunk most.

1885 április 30.-án a sz. búcsukongregáció kimondta, hogy a harmadrend tagjai megnyerhetik a búcsukat akkor is, ha kis skapulárét hordanak. Ily módon tehát a legelső kis skapuláré, épúgy, mint a nagyobb, voltaképen a szerzetes skapuláréból keletkezett.

Mindkét nembeli jámbor személyek, akik nem akartak vagy nem tudtak valamelyik szerzetbe egészen belépni, az úgynevezett társulatok vagy testvérületek révén mégis hozzácsatlakoztak és testvértársaknak vagy nővértársaknak neveztettek. Valószínű, hogy kezdetben, — különösen, ha a szerzet jótevői voltak, — az egész szerzetes-öltönyt vagy legalább is a nagy skapulárét megkapták,

KÖZPONTI LAP.

Havi közlemények
a magyarországi irgalmasnővérek számára.

V. ÉVFOLYAM.

1918.

5. SZÁM.

TARTALOM: Szűz Mária tisztelete szent Vince két családjában. — Útravaló a fiatal nővéreknek. III. — Jellemünk nevelése. V. — A szeretet legfrissebb virága. — A munkásnő, III. — Piros rózsák szent Vince kertjéből. — Hittani tanfolyam. Az Isten 5. parancsa. II.

Szűz Mária tisztelete szent Vince két családjában.

Az irgalmas nővérek párizsi anyaházának egykori felejtethetlen igazgatója, Chevalier Károly, 1899. április hó 26.-án tartott konferenciájában mondotta: „Az irgalmas nővérek társulatának három kegyelemforrása van. Az első Jézus keserves kínszenvedése és halála, amelynek élénk emlékezetét a háromórai imádás tartja fenn. A második legszentebb Szíve iránti tisztelet, mely visszavezet a társulat bölcsőjéig, amint a kongregáció hivatalos pecsétje és azon a szent Szív képe bizonyítja, mely tiszteletreméltó alapítónőjük esetjének köszöni eredetét. Harmadszor a bold. Szűz, különösen az ő szeplőtelen fogantatásának tisztelete, melynek jelképe a csodálatos érmecske. A jó Isten maga nyitotta meg kongregációjuk ölében ezen titokzatos forrásokat, hogy megörökítse önök között az alapítóktól öröklött szellemet.” E hó folyamán különösen a harmadik forrásból akarunk sok-sok kegyelmet meríteni.

A bold. Szűz a május Királynője, szent Vince atyánk részére a kegyelmek forrása volt. Olaszország legnagyobb misszionáriusa, portomauríciói szent Lénárt, egy alkalommal nagy szeretettel és hévvel beszélt a bold. Szűz Máriáról. Közben ezt is mondotta: „Ha magamra tekintek s emlékezetembe idézem mindazon kegyelmeket, melyeket Istentől Mária által kaptam, úgy tűnik föl a saját lelkem, mint egy nagy búcsujáró Máriaszentély, melynek falai tele vannak aggatva kis emléktáblákkal ezen felírással: ‚ex voto‘ (hálából).“

Szent Vince is ugyanezt mondhatta magáról, mert egész életén át mint egy aranyfonál vonul a bold. Szűz Mária pártfogása. Nem csoda tehát, hogy a bölcsőtől kezdve egész a koporsóig az Isten anyja iránti szeretet volt jellemző vonása.

A buglose-i búcsujáró Mária-kápolna közelében töltvén gyermekéveit, Mária volt első tanítója; Máriának szentelte jámborságának első virágszálaát. Mint kis pástorfiú azon kis Máriaszobor előtt szeretett imádkozni, melyet ő maga helyezett el egy nagy fülgyfa üres törzsében. Szűz Mária kezei által akarta Isten szent színe elé vitetni első szent miseáldozatának édes illatát a Buzet község mellett fekvő Máriaszentélyből, melynek magányos és szegényes külseje vonzotta szent Vince szívét. Mint elichy-i (olv. klisii) és chatillon-i (olv. sátiijon) plébánosnak, a betegek látogatásánál ugyanaz volt elve, amit később Hofbauer szent Kelemen e szavakkal fejezett ki: „Ha a beteghez vezető úton legalább egy olvasót el tudok mondani, akkor biztos vagyok benne, hogy Szűz Mária kieszközli számára a megtérés kegyelmét.“

200 évvel a szeplőtelen fogantatás dogmájának ünnepélyes kihirdetése előtt hirdette már szent Vince a

Szüzanya e kedvenc kiváltságát. Tunis-i rabszolgaságából való kiszabadulását is annak a jó mennyei Anyának köszöni, akinek tiszteletére úrnője kívánságára a Salve Reginá-t énekelte.

Az általa alapított missziótársaságot a bold. Szűz Mária oltalma alá helyezte, amint azt nemcsak az általános szabályok erről szóló pontja, hanem még a pápai alapító bulla is bizonyítja. Ugyanígy ajánlotta a bold. Szűz Mária anyai kezébe a szeretet leányainak társulatát is: „Ó bold. Szűz Mária — mondotta szent Vince — ezek a jó nővérek és én, alázattal kérünk, ne vond el anyai segítségedet e társulattól!“ — S az 1658.-évi dec. 8.-án tartott konferenciájában így fohászodott: „Bold. Szűz Mária, mivelhogy megengedted, hogy anyánknek nevezzünk, s mivel — mint hisszük — te eszközölted ki Istennél e társulat keletkezését, légy az ő nagy oltalmazója!“ — „Bízzuk magunkat, nővéreim, az ő anyai vezetésére; ígérjük meg neki, hogy isteni Fiának és neki szenteljük magunkat egészen, minden fenntartás nélkül; ő legyen e társulat elüljárója.“

Szent Vince lelke és két kongregációja tényleg Máriaszentélyek, teleaggatva „ex voto“ emléktáblákkal.

A szent Vince által gyermekei szívébe oltott szűz Mária iránti szeretet drága Nefejejtse nem száradt ki, hanem nagyra nőtt.

Popoli, nápolyi herceg halálos ágyán feküdvén, e megható szavakkal búcsuzott el fiától: „Fiam, mindazt, ami jót életemben tettem, a bold. Szűznek köszönöm; éppen azért most jobban örülök annak, hogy Szűz Mária tisztelője, mint hogy Nápoly hercege voltam. Nem hagyhatok tehát drágább örökséget rád, mint gyermeki tiszteletet és szeretetet a bold. Szűz Mária iránt.“

Szent Vince is ezt a drága örökséget hagyta fiaira és leányaira. De meg is becsülték azt mindenkor. Sohasse végeznék közös ájtatossági gyakorlatot anélkül, hogy a szeplőtelen szűz Anyához ne fordulnának. Az előírások és részleges szabályok nem egy pontja figyelmezteti őket, hogy a rájuk bízott papok, kispapok, illetve szegény gyermekek és betegek szívébe csöpögtessek a bold. Szűz iránti gyermeki szeretetet. Az 1843. évben tartott általános káptalanban elhatározták, hogy a kongregáció minden társháza a Szeplőtelen Szűznek ajánlja fel magát évenként. A missziók kézikönyve előírja az illető plébánia híveinek felajánlását a bold. Szűznek és Máriatársulatok alapítását. A nagy szemnáriumok szabályai előírják a májusi ájtatosságot és minden hó első szombatjának megünneplését. Mindkét család buzgólkodása a bold. Szűz tiszteletében — úgy látszik — tetszett az égben, mert a bold. Szűz éppen szent Vince két családját választotta ki, hogy már 24 évvel az ő szeplőtelen fogantatása hitcikkelyének ünnepélyes kihirdetése előtt és 28 évvel a lourdesi megjelenés előtt rájuk bízta legkedvesebb kiváltságának nyilvánítását, népszerűvé tételét a csodálatos érem által. Minden csodálatos érmecke tehát a világ végezetéig megannyi ércnyelvecske lesz, amely a szeplőtelen Szűzanyának szent Vince gyermekei iránt való szeretetét hirdeti.

Pazzszi szent Magdolna széles, nyílt tengeren hajót pillantott meg, melynek főárbocán zászló lengett, ezen felirattal: „Ave Maria!” A hajócska telve volt ájtatos lelkekkel. A kormányrúdat maga a bold. Szűz igazgatta, úgy, hogy a hajócskát a szirtek között szerencsésen révpartra vezette, hol maga az édes Jézus fogadta őket. Ilyen hajócska a mi társulatunk is, telve

Istennek szentelt lelkekkel. Főárbocán: *Maria sine labe concepta* látható. A kormányrúdat az igazgatja, akit már szent Vince felkért erre, maga a szeplőtelen Szűzanya.

Ez a szeplőtelen generális Anyánk mondotta Labouré Katalinnak: „Ne féljetek semmit; szent Vince megoltalmaz titeket, sőt az én anyai szemem is mindig rátok lesz irányozva. Sok kegyelmet fogok kieszeni számotokra.”

Minden irgalmas nővér, de még különösebben Mária országának leányai, szent kötelességüknek tartásuk tehát, hogy ne csak naponként köszöntsék Máriát bizonyos órákban, ne csak évenként szenteljék neki a szombati napot, ne csak évenként ünnepeljék az ő életének titkait, hanem egy egész hónapot, még pedig a legszebbel szenteljék buzgó szívvel mennyei generális Anyjuk, a májusi Királynő tiszteletére.

Útravaló a fiatal nővéreknek. III.

Most egyik-másik nővér azt gondolja magában s talán ki is mondja: „Mi rossz van abban, ha megmondom, hová való vagyok? Hiszen tisztességes szülőkől származom!” — Magába véve ugyan nem baj, de a bajnak, a hűtlenségek láncolatának legelső láncszeme ez, amellyel azután a gonoszlelek — hamarább, mint gondolják — magáévá teszi áldozatát.

Hogy belássák állításom igazságát és okulva rajta, annál jobban őrizkedjenek a bizalmaskodástól, elmondok egy példát az életből, hogy lássák, milyen ártatlannak látszó módon kezdi meg legtöbb esetben gonosz terveinek megvalósítását.

Egy ravasz ember egyik fiatal, teljesen tapasztalatlan nővérre veti tekintetét. A nővér — ki mit sem sejt az őt környező veszélyről, — jó kedvvel s a legjobb szándékkal végzi teendőit. Mert az idős nővér éppen nincs az osztályon, a kísértő hízelegve közeledik feléje s így kezdi: „Maga még olyan fiatal; mondja csak, hány éves?” — A nővér kissé meglepetve e váratlan kérdéstől, elég vigyázatlan, és megmondja. „Hová való?” — kérdi tovább. Mert az első kérdésre felelt, a nővér zavarában erre is megfelel. „Élnek-e még szülei?” — folytatja az illető. A nővér érzi lelke mélyén, hogy ez már egy kissé sokat kérdez, de mert már az előbbi kérdésekre is megfelelt, nincsen bátorsága ezt visszautasítani; megmondja ezt is, és így még néhány ártatlan kérdés következik. A nővért bántja ugyan a lelkiismerete, de — ahelyett, hogy ezt a látszólagos csekélységet elüljáró nővérenek őszintén megmondaná, — magába fojtja azzal a gondolattal: hiszen nem mondott rosszat.

De lelke kissé nyomott emiatt. — A kísértő észreveszi: most már merészebb. Egy találkozásnál újból kezdi: „Mi baja van kedves nővér, hogy mindig olyan levert? Hisz máskor olyan jókedvű volt.” — „Semmi” — a felelet. — „Szegény nővér, — folytatja — ugye maga nem boldog?” — „De igen, boldog vagyok.” — „Én pedig azt olvasom le arcáról, hogy nem boldog,” — és szánakozik rajta. — Erre a nővér zavarában sietve távozik ugyan, de a kísértő már megmérgezte lelkét. És most ahelyett, hogy jó szolgáló nővérenek elmondaná ez ember merészségét s az egész beszélgetést s így kivetné ezt a mérget szívéből, azzal nyugtatja magát, hogy még mindig nem mondott rosszat; majd vigyáz magára s iparkodik kerülni az illetőt.

De mivel nem őszinte, lelke egyensúlyát már elveszítette; munkáinál figyelmetlen s a szokottnál sokkal ügytelenebb. — Az idősebb nővér emiatt többször rendreutasítja, az orvos is kifejezi elégtelenségét, s talán a betegek is neheztelnek reá. Ez tart egy-két héten át, s ő mindig csak az ügyetlen. — Most lelke még jobban zavarba jön; s mert nem őszinte, értelmére is homály borul. Elkedvetlenedik s azt gondolja magában: „Már csakugyan nem tudok semmit sem jól csinálni.” — Szomorúsága kiül arcára, s most ismét találkozik kísértőjével, ha netalán akarva föl nem keresi. — Ez észreveszi nyomottságát, sajnálkozva kérdezi: „Ki bántotta magát megint szegény nővér?” — Ő kitérőleg válaszol, de ravasz ellensége vígasztalni akarja s azt mondja: „Minek gyötri magát? Lépjen ki! Hiszen még fiatal s kint a legboldogabb lehet.”

Rettenetes kísértés! És a szegény nővér még mindig hallgat, nem siet elüljáróihoz, kik felvilágosító tanácsaikkal kimentenék a bajból.

A ravasz kísértő nem vesztí többé szem elől áldozatát. Úton-útfélen kedveskedik neki, persze egészen észrevétlenül. A nővér jó lelke fél, remeg, de nem szól; bízik önmagában, s talán nem is imádkozik. Gonosz ellensége fölkeresi virrasztása alkalmával is, s biztatja a kilépésre. Ajánlatokat tesz neki. A szegény nővér nem közömbös; s ahelyett, hogy elüljáróitól kérne tanácsot, kísértőjét kérdezi: „Mit mondanának ehhez elüljáróim?” — „Mit? Semmit. Majd én elvégzem velük.”

A balga nővér most már azt is megkérdezi, miképen tehetné meg e lépést, meghallgatja s elfogadja a gonosz ember terveit, intézkedéseit. — Borzasztó küzdelem!

Még egy mentő út van hátra: meghallgatni és elfogadni az őrzőangyal biztató sugallását: „Menj, mondj meg mindent elüljáróidnak! Még nincsen későn, ők megmentik szép hivatásodat s megőriznek a szegényből!” —

Jó lelke érzi: ezt meg kellene tennie. De nem, nem teszi meg. Most már szégyenli megmondani, inkább megteszi a szörnyű ballépést, saját mérhetetlen kárára s a társulat bánatára.

Utána persze megnyílnak szemei. Talán még egy óra sem telt bele, már látja s érzi, hogy boldogság helyett lelki gyötrelmeket, az ígért szeretet és bizalom helyett gúnyt és megvetést aratott. Mint leszakított és sárba tiport lilium a világ szemétdombján találja most magát. — A hízogó csaló faképnél hagyja és kineveti.

Egyszer az ilyen gonosz embert kérdőre vonták: Miért esábitotta el azt a jó nővért? Erre ridegen azt felelte: „Minek hitte el az a falusi liba, amit neki mondoztam!” —

És Istenem! ha az ilyen álnok ember meg is tartaná szavát s elvonná őt, micsoda hitvány cserét csinált a szerencsétlen! — A jóságos Jézus, az ég és föld Királya helyett egy romlott gazembert, az élet és szépség Ura helyett csúf halálfejet választott magának! — A társulat nyugodt anyagi életét fölcserélte keserves gondokkal, küzdelmekkel és gyöttrő szenvedésekkel! — Szegény, szerencsétlen nővér! Az angyalok siratják, a pokol szellemei kacagnak fölötte. — A társulat bánattal és érzőbb fájdalommal gondol reá, mint-ha koporsóba zárva, sírjába vitte volna őt. . .

Még sokat mondhatnék, de azt hiszem, elég lesz ez is arra, hogy minden nővér félve örködjék és éber gonddal kerüljön minden bizalmaskodást.

E szomorú példából láthatjuk, hogy e szegény nővér mérhetetlen szerencsétlenségét önmagának tulajdoníthatja, mert nem volt őszinte. — Ha hallgat szíve sugallatára s az első vagy legalább az utolsó alkalommal siet elüljáróihoz s elmondja nekik őszintén az egész beszélgetést, ők kisegíthették volna a bajból, megtarthatták volna a szent hivatásnak. Talán a legjobb nővér válhatott volna belőle.

Tehát vigyázzanak, kedves nővérek, és féljenek minden bizalmaskodástól, minden legkisebb érzéki vonzalomtól, ne csak másneműekkel szemben, hanem női alkalmazottakkal s cselédleányokkal szemben is.

Utóbbi első pillanatra kevésbé vétkesnek látszik ugyan, de ugyanily gyászos következményei lehetnek, mint a már említetteknek. Sajnos! a szomorú tapasztalás igazolja, hogy nem egy nővér vesztette el szent hivatását egy cselédleány vagy más világi nő miatt. Szeressék a szegény cselédleányokat, bánjanak velük jól, oktassák minden jóra és hasznosra, de ne tekintsék őket barátnőiknek, kiknek mindent elnézhetnek s mindent bizalmasan közölhetnek.

Az a cselédleány vagy más női alkalmazott, ha a házhoz jön, nagyon jól tudja és érzi is, hogy a kedves nővér szent ruhájánál és szent hivatása méltóságánál fogva messze fölötte áll, bármilyen fiatal s igénytelen is. Azért kellő tisztelettel adózik neki mindaddig, míg maga a nővér le nem alacsonyítja magát, míg vele egy színvonalra nem áll bizalmaskodásával és fölösleges fecsegésével. — Mint mindenütt, itt is áll az igazmondás: „A bizalmaskodásnak megvetés a vége.”

Okuljanak rajta és buzduljanak tette. Bármily ártatlan hízogással és ravasz kérdezősködéssel közeledik feléjük a gonosz világ, ne méltassák feleletre. S ha

véletlenségből beszédbe keveredtek, ne jöjjenek zavarba. Hibázni emberi dolog, de abból fölkelni s a hibát jóvá tenni dicsőség. — Bármily nehezükre esik ilyen vallomás, mondják meg őszintén az egész beszéd folyását s nem fogják megbánni. — Vagy — ha máshol nem merik megtenni, — kérjenek tanácsot lelkivezetőjüktől a szent gyónásban, és azt kövessék. A gonoszlélek a sötétségnek a szelleme s futva menekül, ha napvilágra hozzák eselvetéseit.

Az egészen kezdő fiatal nővéreket csakis az őszinteség tudja megóvni a ballépéstől a szent hivatással járó számos veszély között.

Aki maga akarja eldönteni ügyeit ilyen kényes helyzetekben, az megjárja, mert az önerejükben biza-kodókat elhagyja az Úr.

Egyik-másik nővér azért nem őszinte, mert attól fél: mit mondanak majd ilyesmihez az elüljárók? Mit? Örülnek s hálát adnak a jó Istennek a fiatal nővér nagylelkű őszinteségeért. Egy másik attól fél, hogy majd más házba helyezik. Milyen nem okos gondolkodás ez! És ha meg is történnék, az csak kegyelem és szerencse volna a fiatal nővérré nézve. — Mondják csak, ha annak a fonnyadt virágnak — melynek gyökerét a féreg ragja, — esze volna, nem csókolná-e meg hálásan azt a kezét, mely megszabadítja a rajta rágó féregtől s átülteti más cserépbe? Nem sokkal jobb-e, ha az elüljárók védő keze és jóságos szeretete más házba helyezi, mintsem tűrje, hogy a gonoszlélek kivezesse a lársulat kertjéből a romlott világba? ... Gondolkodjanak rajta!

Ne annyira az emberektől, mint önmaguktól féljenek. Az őszinte, alázatos nővérnek nem árthat a gonosz világ ravaszága, de még a pokol egész hada

sem; hiszen vele van a jó Isten! Félve önmaguktól, bízzanak annál jobban Jézus szentséges Szívében, a szentségi Jézusban, kinek nagy gondja van kiválasztott aráira.

(Folytatjuk.)

Jellemünk nevelése. V.

Skolasztika: Van-e eselszövönél is rosszabb jellem?

Benedek: Van; a *hiú* jellem. Jól tudod az első embérpár történetét. A kígyó megkísértette Évát, rámutatott a tiltott fa szép gyümölcsére és e hazugsággal csábította el: „Amely napon esztek a gyümölcsből, megnyílnak szemeitek és lesztek, mint az istenek.” (1. Móz. III, 5.) A csábító e szavai — mint valami édes szíréhangok — hatoltak Éva fülébe, és átengedte magát a csalónak. Mondd, mire mutat ez?

Skolasztika: Mutatja, hogy Éva nem elégedett meg ez Istentől kapott kitünő adományokkal, hanem még többre vágyott; olyan akart lenni, mint maga az Isten.

Benedek: Ez az a szomorú jellemvonás, amely oly sok szívet ejt hatalmába. Az ilyen gondolkodás-mód gyűjtő neve a *hiú jellem*.

Skolasztika: Miről ismerhető fel az ilyen hiú jellem?

Benedek: Első ismertető jele bizonyos *kevély lelkület*, hiú képzelet önmagáról. Képzeltetés arról, mi most és mi lehetne, mi van és mivel bírhatna még. Jellemző példa erre Simor János egykori hercegprímás huszárja. Ez annyit képzelt magáról, hogy mikor a

prímás egyszer a koezi ajtajánál kipödört bajusszal, kifésült hajjal, legszebb egyenruhájában feszesen állni látta, nem tarthatta magát vissza, hogy ne mondja neki. „Ejnye János! de szeretnék legalább is félakkora úr lenni, mint akinek te képzeled magad!”

Az Istennek szentelt lelkek között is lehetnek ilyen öntelt személyek, kik úgy viselkednek, mintha a világ összes tudományát és ügyességét nagy kanállal ették volna, mintha a világ összes fiatalos szépségét és erejét ők örökölték volna.

Skolasztika: Van-e még más ismertető jele is?

Benedek: A hiú jellemet elárulja saját *önteltsége* és felfuvalkodottsága, benső gőgje és öntetszelgése, vélt előnyei: például szép arca, testalkata, bőrszíne, átlható értelme, hű emlékezete, hangja miatt, stb.

És van még egy harmadik ismertető jele is. A hiú jellem szinte *ég a tetszésvágytól*. Nincs forróbb vágya, mint hogy vélt képességeit mások is észrevegyék; hogy lássák, figyeljék és megesodálják. Még belső képességeit is szereti fitogtatni, azért közvetlenül és közvetve tudtára adja másoknak, mit gondol, mit akar, mit tervez.

Skolasztika: Miféle veszélyeket rejt magában a hiú jellem?

Benedek: A hiúság pokoli következményéről nem régen hallottam egyik volt iskolatársamtól, ki orvosi pályán működik. Egy családban megbetegedett a családanya. A betegszoba rendellen és piszkos volt, annál inkább feltűnt, mert három felnőtt leány volt a házban. Mind a hárman oly cicomázottan jártak-keltek, mintha mindig táncmulatság volna a házban. Az anya állapota rosszabbodott, és hozzá még az orvosnak is több napra el kellett utazni; három napra

való orvosságot rendelt tehát a betegnek. Terve ellenére az orvos azonban nem utazott el, hanem a következő napon meglátogatta betegét. Természetes, hogy azonnal az orvosság után kérdezősködött. De a beteg az orvosságot nem is látta. Kérdőre vonta tehát a doktor a családtyát, hol az orvosság? Ez azt felelte, hogy megvan és pedig az egyik leánynál, mert hiszen tegnap már pénzt kért orvosságra és meg is kapta. Mi történt tehát a pénzzel? Nagy csodálkozására és megütközésére rájött végre, hogy a leány súlyosan beteg anyja orvossága helyett toalett-tükröt vett magának. Az anya rosszabbul lett és meg is halt. Mily felelőssége és szomorú következménye lett e hiúságnak!

A hiúság második következménye, hogy senki sincs jobban kitéve a hízélgés veszélyének, mint az ilyen hiú teremtések. Nem csoda tehát, hogy elhullanak, mint a legyek. Mikor évekkkel ezelőtt Grazban voltam, egy jóra való család hiú leányát elcsábította egy hízélgő. Miután elrabolta ártatlanságát, eldobta magától, mint a kifacsart citromot. Akarod-e tudni, hogy történt ez? Ez a hiú teremtés elhaladt a grazi Mariahilf-templom mellett az ő hízélgőjével és be akart menni a templomba. Ez azonban vonakodott és azzal ütötte el a szentmise hallgatást, hogy azt mondta: „Hagyd ezt, nekünk nincs szükségünk Istenre, te magad vagy az én Istenem!” — E hízélgő szó szöveget ütött a hiú leány fejébe, s a templomlátogatás helyett más látogatást tettek.

„Megnyílnak a ti szemeitek” — mondotta Évának a sátán, de a tapasztalás azt tanítja, hogy az ilyen Évák szeme nem csak megnyílik, de be is csukódik, hogy visszatartsa a keserű könnyeket. Így volt e szegény bukott áldozattal is.

Skolasztika: Szinte rosszul esik, Benedek, hogy ilyen világi példákkal állsz elő, s világi leányokkal egy polcra helyezesz engem, aki már régen faképnél hagytam a hiú világot, mert megismertem cseleit-tőreit.

Benedek: Jól tudom, kihez szólok. Nem fenyegeti-e hasonló veszély az irgalmasnővért is? Az elhagyott világ hiúsága és kevélysége lappangva ég a női szívben a szerzetesi ruha alatt is; a tetszésvágy tüzét a fehér kollé nem oltja ki a szívekből; ki-ki tör az és kielégítést követel. Az egyik társházatokban történt, hogy egy nővér nagyon is közel állt a hiú jellemhez. Bizonyos napokon észrevették rajta, hogy új, friss kornett-ban és jobbik ruhájában megy az iskolába. Meg is kérdezte őt egy alkalommal az a nővér, akire a fehérenemű gondozása volt bízva, hogy miért kér kétszer annyi fehéreneműt, mint más nővértársa, s miért vállalja fehéreneműjét mindig szerdán és szombaton? E váratlan, egyenes kérdés által annyira meglepődött a hiú, hogy azt se tudta, mit feleljen hamarjában; kimondta tehát cselekvésmódjának igazi okát: „Ezen napokon van órája a tisztelendő hitoklató úrnak az én iskolámban.” Mire vall ez az eset?

Skolasztika: Arra, hogy igazad van; még az Istennek szentelt szűzek is mások tetszése után vadászhatnak. — De mondd, milyen eszközöket, rendszabályokat használjunk a hiúság ellen?

(Folytatjuk.)

A szeretet legfrissebb virága.

Szent Vince kertjében a sok fehér és piros rózsza tövén nemrégiben friss ibolyák fakadtak.

Fiatalság, buzgó leánykák kedves csoportjai. Tiszteletreméltó Anyánk szellemében és az ő mennyei pártfogása alatt akarják a szegény betegeket szolgálni és ezért egyesületük neve: *a szegény betegek házi látogatására vállalkozó fiatal leányok „De Marillac Lujza” szeretet-egyesülete.* Mivel pedig nővéreink vezetése alatt működnek és szent hivatásunk legfontosabb feladatának megoldásában lesznek segítségünkre, egyesületük valóban a „mi” egyesületünk, felkarolásuk a *mi érdekünk és szent kötelességünk.* Annál is inkább, mert megboldogult generális-atyánk eszméje és óhaja volt, hogy a női fiatalságot hívjuk meg a szeretet szolgálatára.

Manap a férjes asszonyokat vagy már más irányban lefoglalt és elfoglalt nőket igen nehéz megnyerni szent Vince atyánk szeretet-egyesületei számára. Ellenben könnyű és igen háladatos munka a lelkes, áldozatra mindig kész fiatal leánylelkeket az Úr Jézus szeretetének gyakorlására vezetni.

Kedves nővéreink szerte az országban bizonyára már sokfelé meg akarták valósítani szent Atyánk szeretetszóját, melyet Központi Lapunk decemberi száma ismertetett. Azonban jóakarataik nem egy helyen zátonyra jutott, mert: hol vannak azok a buzgó asszonyok és hölgyek, kiket a szegények szolgálatára egyesületbe gyűjthetnének? Nővéreinknek ritkán adódik az alkalom, hogy kellő számú, megfelelő lelkületű és helyzetű világi nőre ez irányban hatást gyakorolhassanak.

Fiatal leányok azonban nővéreink vezetése alatt majd mindenütt vannak. Iskoláink növendékein és intézeteink bennlakóin kívül is hála Istennek, sok a mi buzgó Márialeányunk. Mily kevés fáradságba kerülne az ő egyesületükben — mint már annak idején említettük, — egy „Szeretet-szakosztályt“ alakítani! Mennyi áldás és kegyelem fakadna ebből szegényeink, leányaink, de önmagunk és nővéreink számára is!

Hogyan fogjunk hozzá?!

A Márialeányok igazgatónöje mindenesetre legelőször is az egyesület lelki igazgatójával beszél meg az ügyet.

Azután valamelyik vasárnap délután egyikük bemutatja a leányoknak a kis szeretetművet. Történhetik pedig ez például így: felütjük szent Vince életét és felolvassuk vagy elmondjuk, hogy miként alapította meg 300 évvel ezelőtt szent alapítónk az első szeretet-egyesületet. (Lásd: Központi Lap 1917. évi 372. old.) Rámutatunk arra az örvendetes és csodálatos tényre, miszerint ez a szerény kis egyesület ma a világ minden tájára elterjedt, mindentelé él, virágzik. Ezer és ezer szegénynek nyújt kenyeret, ruhát és orvosságot. Tenger sok könnyet szárít fel, de sok-sok édes lelki gyümölcsöt terem, maguk az egyesületi tagok számára is. Egy csak a szomorú benne, hogy a mi édes hazánk nagy nyomora nélkülözi még szent Vincének e drága művét és itt: Leányok! reátok vár a feladat, hogy létrehozzátok!

Ki ne akarná közületek az Úr Jézust szegényeiben szolgálni, betegségében meglátogatni, éhségét, szomjúságát enyhíteni, lerongyolódott tagjait ismét felruházni?! Ugy-e, mindnyájan szeretnétek, de nem tudjátok, hol, hogyan, mely eszközökkel? Hát tudjátok mit?

Alakítsunk mi is egy kis szeretet-egyesületet! Egyelőre a Márialeányok szeretet-szakosztályát.

Ennek védnökéül a jó Isten trónja előtt szent Vince lelki leányát és munkatársát, a tiszteletreméltó De Marillac Lujza anyát választjuk meg. A Máriaegyesület igazgatóját és igazgatónőjét megkérjük, hogy szakosztályunkat is vezessék. De választanunk kell még majd egy külön kis tanácsot is. Titkos szavazattal elnököt, titkárnőt és néhány tanácsnőt, aszerint, hogy hány tagja lesz szakosztályunknak, körülbelül minden tíz tag után egyet-egyét.

A szakosztály tagjai kétfélék lesznek: működők és pártolók. A pártoló tagok kötelezik magukat arra, hogy évenként vagy havonként bizonyos önmaguk választotta összeget adományoznak a szakosztálynak a szegények támogatására.

A működő tagok hetenkint egyszer személyesen meglátogatják az igazgatónő által megjelölt szegény beteget. Rendszerint ketteskén vagy egy kedves nővér kíséretében mennek. A betegnek kenyér-, hús-, tej- vagy szénutalványt visznek, melynek ellenében a megállapított kereskedők a szakosztály számlájára kiutalják a megfelelő adagot. Ha szükséges és lehetséges, természetbeni segínyt is juttatnak ápolójuknak (ruhát, fehérneműt, orvosságot stb.) a szakosztály raktárából, melyet, mint a pénztárt is, a kedves igazgatónővér lesz szíves kezelni. Betegeik nevét, címét, baját, körülményeit és egyáltalában a tapasztaltakat a tagok külön-külön egy kis füzetbe jegyzik be, és ennek kivonatát havonként magukkal hozzák a szakosztályi gyűlésre.

Ez a gyűlés rövid imával kezdődik. A titkárnő felolvassa a múlt gyűlés jegyzőkönyvét, mely az el-

hangzott beszámolások összefoglaló, **hű tükre legyen.** Most az igazgató úrnak néhány buzdító szava vagy kis lelkiolvasmány kövtezik a szeretet gyakorlásáról. Ezután a lányok sorban beszámolnak a múlt hónap folyamán végzett látogatásairól, működésükről. Elmondják: kiket látogattak meg és hányszor, mit tapasztaltak, mily segítséget nyújtottak és buzgóságukat mily eredménnyel áldotta meg szegényeik lelkében a jó Isten. A pártoló tagok is beszámolhatnak, hogy mennyi új tagot vagy anyagi előnyt szereztek a szakosztály szegényei számára. A beszámolások után az igazgatónő kiosztja a tagok között az új szegények nevét és címét esetleges utasításaival együtt és átadja a megfelelő utalványokat vagy természetbeni segílyt a régi betegek számára. Végül egy kis gyűjtést rendeznek a tagok maguk között persely segítségével és a gyűlést rövid imával befejezik.

Nem szép, nem gyönyörű-e ez a kis szeretet-szakosztály?! Szent Vincének eredeti gondolata lámad fel benne újra fiatalos erővel, és a mi Urunk Jézus szeretetét viszi be a mi háborús világunkba a nyomor enyhítésére.

Ki az, lányok, aki működő tag akar lenni? Ki lesz pártoló tag?

Ha jelentkeznek néhányan, rögtön feljegyezzük őket és megjelöljük a szervezkedő gyűlés napját. Ezen megalakul az ideiglenes tanács, mint szervező bizottság, és megkezdí működését. Kikéri a szülők beleegyezését a lányok belépésére vonatkozólag és további tagokat toboroz. Anyagi főkérről gyűjtés, tombola, ünnepély, színi-előadás stb. rendezésével gondoskodik. Ezalatt pedig elkérjük a központból az alapszabályokat és főtisztelendő atyánktól kérjük a szakosztálynak az anyaegyesületbe való bekebeleztetés és a püspöki jóvá-

hagyás kieszközlését, hogy a sok búcsuban mielőbb részesülhessünk.

Ez a kezdet. A többi magától adódik. Tanácsal a Központ mindig készségesen szolgál. Ha Isten nevében, Jézus szeretetében és szent Alapítóink szellemében fogunk munkához, az ő áldásuk el nem marad!

Példa erre a központi ház vezetése alatt álló leánykör szeretet-szakosztálya. Alig két hónapja, hogy megalakult, és Isten kegyelméből már is mennyi jót eszközölt. Működő tagja van 18, pártoló 25. Három mozgókép előadás 700 koronát jövedelmezett. E kis alaptökével fedezett utalványokkal kezdték meg a lányok szegényeink látogatását egyik kedves nővérünk kíséretében. Eddig kb. 120 látogatást végeztek 17 szegény betegnél vagy családnál. Kiosztattak 120 kenyér-, liszt- vagy főzelék-utalványt. Megrendítő tapasztalatokat szereztek. Eddig ismeretlen nyomor tárult fel szemük előtt. A háború következtében a fővárosban is szörnyű a szegény betegek insége. A kórházak túlszűfoltak, és így — különösen a tüdővészések — alig nyernek felvételt. Az egészségesek is nyomorognak sokszor, mert nincs ruhájuk, cipőjük, melyben dolgozni járhatnának. Ezért a szeretet-szakosztálynak legnagyobb gondja, hogy a kenyér- és hús-utalványon kívül, a lábadozó betegeknek a szükséges ruházatot is nyújthassa. Érintkezésbe lépett tehát a különböző központokkal és reménye van, — ha nem is ingyen, — de jutányosan jut majd a szükségesekhez. Eddig szinte kézzelfogható volt a jó Isten segítsége.

Bárcsak mielőbb a vidékről is nyernénk ily kedvező értesítéseket!

A megfeszített és feltámadt Jézus szeretete sürgesen, lelkesítsen minket a szeretet legfrissebb virágának ápolására!

A munkásnő. III.

Láttuk, milyen sötét, szinte vígasztalannak látszó helyzete van a munkásosztály női tagjainak. Egyszerre segíteni rajtuk csakis egészen új törvényekkel lehetne, amelyek szabályozzák a munkaidőt, munkabért és a munkáscsalád helyzetét. De még ez sem szüntetne meg minden bajt. Mindazok, akik a dolog mélyére látnak, megegyeznek abban, hogy a megújulásnak *a belső emberből* kell kiindulnia, a külső helyzet javítása a segítségnek csak egyik fele. Ahol olyan nagy lelki bajok és hiányok vannak, mint a munkásnő-osztályban, ahol az élet az egyénnel szemben olyan emberfeletti követeléssel lép fel, hogy háziasszony, családanya és kenyérkereső legyen egy személyben, ott elsősorban *léleknevelő* munkára van szükség.

Gondoljuk csak el, milyen nehéz a gépies, lélekölő munka mellett a fiatal leány lelki világát helyesen kialakítani, értelmét, akaraterejét, kedélyét és főképp erkölcsi érzékét az eltompulástól megóvni. Milyen jó elő-iskolára, milyen erősen lelkébe vésődött jó elvekre van szüksége, hogy az iskola padjából egyenesen a gyárba, a műhelybe kerülve, megállja helyét a kemény küzdelem és erős kísértések közt.

Ezt a nevelő munkát akarják végezni a munkásnő-egyesületek. Mivel ezeknek igen jelentős feladatuk van és fontos szerepük jut a munkásnők életében, kissé bővebben akarunk velük foglalkozni.

Miként az egész munkásvédelmi ügy, úgy az egyesületi élet is két kézben van: szociáldemokrata és katolikus kézben. Az előbbi teljesen Isten nélkül, sőt határozottan Isten ellen foglal állást. A munkáskérdést minden ok és összefüggés nélkül a katolikus Egyház és

vallás üldözésével hozta kapcsolatba, mintha csak az Egyház volna a munkások legnagyobb ellensége, jölétüknek legfőbb akadályozója, miértis legelőször ezt kell eltenni láb alól. Természetes, hogy az az egyesület, amelyben ilyen szellem uralkodik, nemcsak, hogy nem végez üdvös nevelőmunkát, de határozottan rombol, pusztít, gyilkol; mert amellet, hogy a szegény munkást sorsával még elégedetlenebbé teszi, kiöli lelkéből az egyedül boldogító hit csíráit. Pedig fájdalom! a demokrata egyesületek rohamosan szaporodnak az ország minden részében. Akárcsak az evangéliumban említett ordító oroszán, úgy járnak nagyhangú, fáradhatatlan szónokok városról-városra, faluról-falura, és gyűjtik a szegény tudatlan népet táborukba szép szóval, ígéretekkel, ha kell, szidalommal, ököllel.

Nem régiben történt, hogy egyik nagyobb városban jártak ilyen ügynökök, úgynevezett „bizalmi férfiak”. Első útjuk természetesen a gyárba vezetett. Mikor megtudták, hogy a gyári leányok egy része buzgó napi áldozó, pokoli tervet kovácsoltak. Tudták, hogy napi áldozókkal nem mennek semmire, azért fejszéjüket ügyes számítással a fa gyökerébe vágták. Fiatal embereket béreltek föl, akik nap-nap után megvárták a leányokat a templom ajtóban, hozzájuk szegődtek, előbb udvariasan, majd hízelegve, végül ígéretekkel és csábításokkal, addig-addig, míg a szerencsétleneket sikerült behálózniok és nemcsak a napi szentáldozástól, hanem hitüktől, jó meggyőződésüktől is eltántorítaniok.

Nem ritka a példa arra sem, hogy a gyárakban a demokrata munkások és munkásnők nekiesnek jóérelmű keresztény társaiknak, és ütök-verik, dobálják, sértegetik őket, hogy megfélemlítsék és erőszakkal

kényszerítsék elveik elfogadására. Valósággal megújulnak a régi keresztény-üldözések jelenetei. Valóságos hitvallói és vértanúi lelkületre van szükségük katolikus testvéreinknek, hogy szép szónak és erőszaknak ellen tudjanak állni.

De honnét vegyék ezt az erős meggyőződést, a rendületlen, mély hitet, a bátor ellenálláshoz szükséges hősiesség lelkierőt?

Ezt akarják nyújtani a katolikus munkásnő egyesületek. A munkás osztály igazi jóakarói tudják, hogy csak egy szilárd alapra lehet építeni, tudniillik Péter kősziklájára, és hogy az élet ezer veszélyének erős sodrú árja ellen csak az tud úszni, akinek szívébe és karjába az Istenbe vetett hit és remény önt erőt. Épen ezért katolikus részről is erősen buzgólkodnak ellentábor gyűjtésében. Budapesten és a vidéken már szaporán szervezgetik a katolikus munkásnő egyesületeket, ahol a tisztességes és jó elemekből összeválogatott tagokat vasárnaponként összegyűjtve, fölvilágosítják arról, hogy mennyivel előnyösebb a tartalmas szép élet a hitellen és erkölctelemmel; megerősítik őket a hitben; fölkarolják az egyesek és a közösség ügyeit; a hatóságoknál, munkaadóknál kérik, sürgetik segélyezésüket, jogaik megvédését; szóval, békés úton kijárvák a munkásnők számára mindazt, amit az ellentábor lármával és erőszakkal igyekeznek elérni.

Ezek az egyesületek a munkásnő valóságos második otthona. Kedves, meghitt hely, ahová mindig szívesen megy, mert lelke ott felüdül, pihen, szórakozik, nemesedik az ügyes egyesületi vezetők szeretetteljes irányítása mellett. Érzik ők maguk is, hogy igazi javukat csak a katolikus szervezet mozgíthatja elő.

Igazi apostoli munkát végez, aki valamely hely-

ségben, különösen ott, ahol gyárak, nagyobb műhelyek vannak, megszervezi a katolikus munkásnőegyesületet. Első tekintetre be sem tudjuk eléggé látni azt a nagy jót, amit a szegény munkásleány vagy munkásasszony lelkének fölemelésével teszünk az egész társadalomnak, de különösen a katolikus Anyaszentegyháznak.

Nem mondjuk, hogy a kedves nővérek vállalkozzanak erre a munkára, hiszen nem is igen tehetnék, mert állandó érintkezést és utánjárást kíván munkaadóknál, hatóságoknál, mindenféle segélyező egyesületeknél. De a ft. plébános úr vagy más buzgó és jóindulatú egyén talán szívesen szervezne ilyen egyesületet, ott, ahol még nincs és szükséges volna. Az egyesület szervezését legjobb a központi vezetőséggel együtt megkezdeni. Onnét (Budapest, IV. Ferenciek-tere 7. III. lépcső, II. emelet, 9. ajtó) bőven kap útbaigazítást és irányítást; sőt kívánatra szónokot is küldenek, aki az első alakuló gyűlést megtartja és segít a szervezésben.

Ahol pedig már meg van szervezve, ott nagyon kívánatos, hogy a munkásnők figyelmét felhívjuk rá és megismertessük annak előnyeit. Márialeányaink és szegényeink között, akiket meglátogatunk, úgyszólván sok a munkásleány, munkásasszony. Buzdítsuk őket az egyesületbe való beiratkozásra, mert annak révén sok anyagi és lelki segélyben részesülnek.

Központiházunk leányegyesületének szintén több gyári munkásleány tagja van, akik az itt kapott lelki fegyverrel fölverte, a gyárakban most dühöngő demokrata-harc közben megható és csodálni való keresztény hősiességet tanúsítottak. Így az egyik, mikor szívós ellenállása után az egyik szocialista munkás azzal fenyegette, hogy majd az utcán meglesi és jól elveri,

eléje állt és így szólt: „Jól nézzen meg, hogy az utcán majd megismerjen!” —

Tehát nekünk is van módunk és alkalmunk, hogy ezen a téren buzgólkodjunk a halhatatlan lelkek megmentésén. Hogy hogyan és mit tehetünk, anélkül, hogy újabb munkakört vállalnánk magunkra, majd a következőkben beszéljük meg.

(Folytatjuk.)

Piros rózsák szent Vince kértjéből.

Az angorszi nővérek vértanusága.

5. A társulat felosztása.

Az anyaházban összehívott áprilisi rendkívüli tanács határozatainak 10 pontja ilyformán igazságosan intézkedett a társulat vagyonára és a különböző eshetőségekre nézve. Deleau anya így folytatja körlevelét:

„Ime, kedves leányaim, ezek a határozatok, melyeket a jelen körülmények között meg kellett állapítanunk. Megvallom, hogy a gondok és szomorúságok közepette, melyek minden oldalról körülvesznek, nagy vigasztalásomra szolgált a béke, nyugalom, rend és egyetértés, mely e gyűlésünkön megnyilvánult. Valamennyi nővért a legélénkebb részvét és buzgóság töltötte el a társulat sorsa és különösen a szegények szolgálatának ügye iránt. Mindenkit könnyekig meghatott, látva, mily készségesek a nővérek minden szenvedés elviselésére, inkább, semhogy megválni kényszerüljenek öltözetüktől és a szegények szolgálatától, hacsak a törvény nem kényszeríti rá őket. Remélem, kedves leányaim, hogy közöttük is ily buzgóság és jórend uralkodik, és hogy majd a fönt jelzett osztozkodást is békességben és egyetértéssel végzik.

Ó, kedves leányaim, adná Isten, hogy erre a tényleges osztozkodásra sohase legyen szükség! De ha kikerülhetetlen kényszerűségből végre meg kell tennünk és el kell válnunk egymástól és szent hivatásunktól, erős a reményem, hogy Istenben egy szív, egy lélek maradunk. Reményem, hogy a társulatban kapott keresztény nevelést sohasem feledjük és a katolikus, apostoli és római Egyház hite és tanítása szerint élünk, mely egyedül őrzi atyáink egységes hitelveit. És hogy végre sohasem feledkezünk meg arról, hogy a szegények gyámolítása volt azon boldog foglalkozás, melyre Isten kiválasztott minket. Ezért mindegyikünk kötelességének tartsa, hogy minden kínálkozó alkalommal a szegények segítségére legyen addig is, míg Istennek — ki Gondviselésében bizonytalankodik felettünk, — kikutathatatlan végzéseit teljesülnek rajtunk.

Erősítsük meg lelkünket mindinkább az Úrban, az imádság és türelem gyakorlásával. Teljesítsük szent hivatásunk kötelességeit buzgóbban, mint valaha. Egyesüljünk bensőségesen Istennel, és Isten velünk lesz. Akkor pedig minden jóra fordul, itt és az örökkévalóságban.

Kövessék pontosan e levél előírásait. Sietség és nyugtalanlás nélkül cselekedjenek. Ha az osztozkodásnál észreveszik, hogy egyik-másik közöttük kevéssel rendelkezik, szabadságukban áll, kedves leányaim, hogy — mint jó barátnőt — némi előnyben részesítsék, tehetségük szerint átengedvén nekik egyetmást saját osztalékukból. Ez csak anyai tanács részemről, nem pedig utasítás. Az igazságosság és az igazi szeretetet sugalmazó keresztény nagylelkűség irányítsa önöket ebben is. Végre is, engedjék át magukat a mennyei Atya akaratának, és csak azt a kegyelmet kérik tőle, hogy azt tökéletesen teljesíthessék.

Ezt kívánom mindnyájoknak a leggyöngédebb szeretet érzelmeivel, életem utolsó pillanataig. E szeretetemet minden alkalommal kész vagyok kimutatni és maradok az Úrban,

kedves, szeretett leányaim

alázatos szolgálója és őszintén szerető

Deleau Antónia nővére.

Ez volt a megtört anyának utolsó körlevele leányai nagy seregéhez, bár — mint megígérte, — az utolsó pillanatilag helyén maradt és erős kézzel kormányzott. Az üldözések minden mozzanatát figyelemmel kísérte. A vidéken pedig még izgalmasabb volt, mint magában a fővárosban. Egyes házakkal és nővérekkel folytatta levelezéseit, de — hogy minél kevésbé adjon alkalmat az ellenségeskedésre, kerüli a *nővérem* kifejezést és *asszonyomnak* szólítja leányait.

„Áldom Istent, — írja ez év júniusában a Carcasonne-i nővéreknek, — hogy a múlt vasárnap oly bátorságot és rettenthetetlenséget tanúsítottak. Mostantól fogva úgy tekintek önökre, mint Jézus Krisztus hitvallóira, kiket az Egyház ünnepeivel tisztel meg.“

A Gironde-i nővéreket is a következő szavakkal bátorítja kitartásra az üldözések közepette:

„Elofvastam fájdalmas levelét, kedves asszonyom. Nem gondoltam volna, hogy ily durva bánásmódban részesítsék önöket. De az üldözésük oka dicsőséges Isten előtt, s mindenekelőtt az ő tetszésére kell törekednünk. Becsülettel utasítsanak tehát vissza minden ajánlatot, mely szent elveinkkel ellenkezik. Kövessék egyházmegyéjük katekizmusát. És ha új, előttük ismeretlen katekizmus használatát kívánnak önöktől, hogy aszerint oktassák a gyermekeket, kérjenek fölmentést a katekizmus tanításától, — mint ahogy nem tanítjuk hittanra a protestáns gyermekeket sem — és elégedjenek meg a szegény betegek szolgálatával.“

Hogy leányai lelkében ébren tartsa a bizalmat és jó reményt, így folytatja:

„Kettőzzék meg imáikat és bizalmukat. Az erős viharok rendszerint nem tartanak soká, s a legerősebb orkán is lecsillapul; ez tapasztalati tény. Vigyázzanak egészségükre, ne veszítsék el bátorságukat, folytassák kötelemük teljesítését a szegények és a gondjaikra bízottak körében... Mi még most is itt vagyunk, és senki sem

említi a ruházat megváltoztatását. De bármi történjék, semmi sem választhat el Jézus Krisztus és szent Egyháza iránti hűségünktől.“

Egy másik hősie csapatot a következő kedves kijelentéssel buzdította még kitartóbb ellenállásra.

„Kedves nővéreim, legutóbb írt levelükkel a lehető legnagyobb örömet szerezték. Oly nagyra becsülöm erényüket és szent hitünkben való állhatatos kitartásukat, hogy ereklyének tekintem ezen írásukat.“

A nővérek ragaszkodása a Szentszék határozataihoz igen csekély kivétellel tényleg oly hősie volt, hogy inkább lemondottak minden vallási vigaszról, hónapszámra nélkülözték a szentmisét és szentségeket, semhogy oly pap kezéből vegyék, aki letette az egyházellenes szabadsági esküt.

Az anyaház sem maradhatott soká békén az ily zaklatásoktól. Cayla általános főnököt és Sicardi urat, a nővérek igazgatóját, ez év novemberében bevádolták, hogy nem tették le az esküt. Így el kellett hagyniok Franciaországot, és Deleau anya éppen akkor maradt magára, mikor leginkább rászorult volna tanácsukra, védelmükre.

De már előzőleg, alig hogy megdöntötték XVI. Lajos királyi trónját, a nemzetgyűlés az összes szerzetes-társulatokat eltörölte és minden egyházi ruha viseletét betiltotta. Emberileg tegát már minden elveszett!

Deleau anya elhatározta, hogy addig nem hagyja el helyét, míg erőszakkal el nem űzik, vagy határozott parancsot nem kap a ház kiüresítésére. Az áprilisi gyűlés határozatához híven azonban egymásután hazaküldte a 120 szemináriumú nővért, és minden beöltözött nővérnek világi ruhát adott, mindamellett megtartva őket eddigi tisztségeikben a végső intézkedésig.

Október 1-én a ház nagyobb részét kaszárnyának foglalták le, s egy erős katonai különítmény vette birtokába. A nővérek — körülbelül százan, — egy távolabbi szárnyépületben húzódtak meg. Október 3-án hatósági kiküldöttek jöttek az anyaházba. Mindenről leltárt vettek föl és minden kezök ügyébe került okmányt, szerződést, kötvényt, majdnem 10,000 livres papírpénzzel együtt, magukkal vittek.

Ezzel megszűnt a társulat felsőbb igazgatása; nem voltak többé elüljárók, s minden ház önállóan, csakis Istenre támaszkodva volt kénytelen végigküzdeni a forradalmi vihar teljes dühét. Deleau anya ugyan még egy évig maradt Párizsban, de semminemű hivatalos vezetésben sem részesíthette nővéreit. 1793 november 11. én hagyta el véglegesen az anyaházat és szülőhelyére, Picardiába költözött, hogy a szeretet buzgó gyakorlásában, Istenbe vetett erős bizalommal várja be az időpontot, mikor Isten ismét új életre kelti szent Vince két családját és műveit.

(Folytatjuk.)

Hittani tanfolyam.

Az Isten V. parancsa.

Folytatás.

2. A magunk testi élete. — Nem csupán másnak testi életében nem szabad kárt tenni, hanem a magunkéban sem. Ki vétkezik saját testi élete ellen? Némelyik gyermek meg akarja mutatni, milyen bátor ő, azért pl. magas fára felmászik, hegyen a meredek szakadék széléhez megy, télen rámeleg a vékony jégre, nyáron a mély vízbe, torkosságból mindent megeszik. Az ilyen egészségét vagy életét szükségtelenül veszélynek teszi ki.

Sohasem szabad életünket veszélynek kitenni? Ha szükséges, akkor igen. Pl. ha valaki ragályos beteget ápol, mi történhetik ő vele is? Szabad ennek a veszélynek kitenni magát? Szabad, sőt az ilyesmi nagy érdem. De szükségtelenül veszélynek tenni ki egészségünket vagy életünket, bűnös dolog. Hogyan történhetik ez meg egy gyermekkel? (Fa- vagy hegymászás, csúszkálás, összeeszik mindent, pl. éretlen gyümölcsöt). Gyermekéknél és felnőtteknél egyaránt előfordul, hogy mértéktelenek az evésben, egyesek az ivásban is. Különösen milyen italokat isznak mértéktelenül? (Bor, sör, pálinka, szesz italok.) Legyetek mértékletesek; így érdemet szerezhettek a mennyországra s testileg is egészségesebbek lesztek. Sok ember agyon eszi vagy agyon issza magát. Különösen a pálinka igazi méreg; még az egészséges, erős embert is lassanként elsorvasztja, beteggé, reszketőssé és nyomorékká teszi. A mértékletlenség több embert pusztít el, mint a háború. Aztán a harag is nagyon árt az egészségnek; (Kainnak arca egészen beesett) meg az erkölcselen élet.

A legnagyobb bünt azonban az követi el saját testi élete ellen, aki magát megöli. Kire emlékeztek, hogy így halt meg? (Júdás.) Elárulta az Úr Jezust, aztán kétségbeesett és egészen az ördög hatalmába került, öngyilkos lett. Az öngyilkos a legszörnyűbb bünt követi el maga ellen és azt többé jóvá nem teheti. Azzal t. i. hogy megöli magát, halálos bűnnel lép át a másvilágba s önmagát taszítja a kárhozatba. Milyen szégyen és szomorúság a családra nézve is. Milyen sértés Istennel szemben, akinek az öngyilkos mintegy lába elé dobja az életet, melyet Isten azért adott neki, hogy jót tegyen, bajait türelemmel viselje és így érdemelje ki a mennyországot. Az öngyilkos azért nem is részesülhet egyházi temetésben, gyászmisét sem szabad érte följárlani, kivéve, ha zavart elmével követte el az öngyilkosságot. Megezik t. i. néha az is, hogy valaki nincs magánál, megőrül, s ilyen állapotban követi el az öngyilkosságot. Az ilyenél nem számít ez bűnnek.

Mi vezethet valakit ilyen szörnyű bűnre, mint az öngyilkosság? Vallástalanság, bűnös, erkölcselen élet.

Lehet, hogy ti is még nagyon nehéz körülmények közé kerültök az életben; ilyenkor gondolatok arra, hogy a szentségházban köztünk lakik és vár rátok. Az, aki azt mondotta: Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik fáradotok és meg vagytok terhelve; én megennyhítlek titeket. Keressétek fel Őt, menjetek szent áldozáshoz. Térdeljete azután a szűz Anya képe elé; ő a szomorúak vigasztalója.

Néha már gyermekek is fenyegetődznek, ha büntetést kapnak: Megölöm magamat! — A Dunába ugrom! — Ha valaki ezt komolyan gondolja, nagy bünt követ el, s kevély, könnyelmű, vallástalan érzületről tesz bizonyosságot.

Amiről mostanáig beszéltünk, röviden így jegyezzük meg: Saját testi élete ellen az vétkezik, aki egészségét vagy életét szükségtelenül veszedelemnek teszi ki.

3. Más lelki élete. — Tudjátok-e még milyen életünk van a testi életen kívül? (Lelki élet.) Mikor él lelkünk Isten előtt? Ha meg van benne a megszentelő malaszt; enélkül bűnben vagyunk, s az örök halál: a pokol vár reánk. Az V. parancsolat azt mondja: ne öl, ne tégy kárt másnak életében, se a testi, se pedig a lelki életében. Ki tesz kárt felebarátja lelki életében? Felebarátja lelki életében az tesz kárt, aki őt megbotránkoztatja, vagyis bűnre vezet. (186. kérdés.)

Ez többféle módon történhetik. Gondolatok a kígyóra a paradicsomban. Kít csábított bűnre? Heródiás hogyan vitte bűnre leányát? Mikor Salamon király halála után zsidóország kettészakadt, egyik rossz király, Jero-boám, nem akarta, hogy népe Jeruzsálembe járjon áldozatot bemutatni, azért országának két helyén aranyborjút állíttatott fel, s népét a bálványozás rít bűnére csábította. Így sok-sok halálos bűnnek lett okozója. Ma is többször megesik, hogy egy rossz gyermek vagy felnőtt más bűnre vezet. Pl. valaki más előtt vallástalan beszédet folytat, gúnyolódik szent dolgok fölött. Aki ezt hallja, könnyen hitetlen lesz. Vagy ha valaki erkölestelen, szemérmelen tréfát vagy beszédet folytat; aki hallgatja őt, abban rossz gondolatok támadnak, s könnyen vétkezik. Oly-

kor rossz könyvet ad oda a másiknak, hogy olvassa csak el, nagyon érdekes. Ez elolvassa s elveszíti ártatlanságát. Vagy csúnya képet mutat másnak, s ha ez tetszéssel nézi, súlyos bünt követ el. Előfordul az is, hogy valaki rossz példát ad másnak, pl. káromkodik, átkozódik előtte, s a másik is utánamondja; vagy szemérmetlen dolgot tesz más előtt, s a másik is elköveti a bünt. Milyen szomorú dolog ez! Botrányt ad az is, aki másnak bűnös dolgot tanácsol, pl. hogy hazudjon. Vagy más rosszra tanít és csábít, pl. lopásra, engedetlenségre, szemérmelenségre; vagy pedig segít másnak a bűnben, és dicséri más bűnét.

A botránkoztatástól az Úr Jézus nagyon komoly szavakkal óv. „Aki megbotránkoztat egyet e kisdedek közül, akik én bennem hisznek — így szól, és itt nemcsak a kicsinyeket, hanem az ártatlanokat is érti, — jobb annak, hogy malomkő köttessék a nyakára és a tengermélységébe méríttessék” — vagyis jobb lenne neki előbb kínos halállal meghalni, minthogy más nagy bűnre visz, s magát a pokol mélységébe taszítja. Mennyit szenvedett az Úr Jézus a lelkekért, hogy megmentse őket a bűntől és örök kárhozattól! A legnagyobb kínokat tűrte el, szent véré az utolsó cseppig kiontotta; az pedig, aki más nagy bűnre visz, az Úr Jézus egész szenvedését haszontalanná teszi reá nézve. A ördögnek szerzi meg azt a lelket, akiért meghalt az Isten Fia. Mint fáj az ilyesmi az Úr Jézusnak! Jaj az embernek, — mondotta, — aki által a botrány jön! Ha a gyilkosság égbekiáltó bűn, sokkal nagyobb bűn a lélekgyilkosság, mikor t. i. valaki halálos bűnre vezet egy ártatlant. Azért sokan inkább meghaltak, minthogy a legkisebb okot is adjanak másnak a bűnre. A gonosz Antiókusz király egyszer a zsidókat sertéshús evésre akarta kényszeríteni. A hóhérok ekkor egy 90 éves öreg embernek, Eleazárnak, részvétből olyan húst kínáltak, melyből szabad volt ennie, csak azt mondták neki, hogy tetesse magát, mintha sertéshúst ennék, így aztán megszabadul. Ő pedig azt mondta: „Távol legyen tőlem a tettetés. A fiatalok azt hinnék, hogy, ha még ez az öreg ember is, aki közel áll a halálhoz, evett tiltott húst, akkor mi is ehe-

tünk. Inkább meghalok, mintsem botrányt adjak.” — Csakugyan meg is halt, mint vértanu.

Őrizkedjétek nagyon a rossz társaktól, akik bűnre akarnak vezetni; mint ha mérges kígyó elől sietve meneküljétek, úgy kerüljétek azt, aki titeket bűnre akar csábítani. A kígyó csak a testeteket marná meg; a csábító lelketeket akarja megölni s az ördögnek átadni. Persze, még sokkal inkább óvakodjatok attól, hogy ti más gyermekeket rosszra csábítsatok. Milyen szomorú lenne, ha ti miattatok egy lélek örökké égne a pokolban. Isten őrizzen meg benneteket ilyen szerencsétlenségtől!

4. Eddig arról volt szó, hogy ki tesz kárt másnak lelki életében. Hát a saját lelki életében ki tesz kárt? Mi veheti el lelkünkől a megszentelő malasztot? Az ördög? Az semmit sem árthat, ha mi nem akarjuk. Lelkünknek csak egy dolog árthat: a bűn. A halálos bűn elveszi a megszentelő malasztot, a bocsánatos bűn pedig elhomályosítja. Saját lelki életében tehát az tesz kárt, aki bünt követ el. Ki tesz kárt saját lelki életében? (188. kérdés.)

Ha így kárt tettünk magunknak vagy másnak, sietnünk kell, hogy megbánjuk és meggyónjuk bűnünket, ne hogy a halál bűnben lépjen meg bennünket. De aki másnak testi vagy lelki életében tett kárt, annak még más is kell tennie, nem csak megbánnia a bűnt. Valaki pl. megszúrta késsel egy másik embert. Ez három hétig az ágyban feküdt, orvost kellett hivatnia, gyógyszert vásárolnia, és három hétig semmit sem tudott dolgozni vagy keresni. Kinek kell ezt a költséget fedeznie? (Annak, aki megsebesítette őt.) Hát ha valaki más nagy bűnre csábított, elég-e ezt megbánnia? Bizony ezt is, amennyire lehet, jóvá kell tennie, pl. inteni, kérni őt, hogy ne vétkezzék, hívni őt a szent gyónáshoz, jó példát adni és imádkozni érte. Jegyezzük meg: Ha felebarátunk testi vagy lelki életében kárt tettünk, nem csak meg kell bánnunk bűnünket, hanem az okozott kárt is jóvá kell tennünk, amennyire csak lehet.

hogy abban meghalhassanak és eltemettessenek. Csak később és fokozatosan jutottak odáig, hogy az illetőknek a megfelelő rend skapuláréját kis alakban adják át, amelyet éjjel-nappal hordhatnak a felső ruha alatt vagy fölött. Így keletkeztek a skapulárétársulatok, és a négy legrégebb skapuláré azon társulatok jelvénye, amelyek a kármelita, szervita, trinitárius és mercederianus (fogolyváltó) rendhez csatlakoztak. — Idők folyamán más szerzetesrendek is kaptak fölhatalmazást arra, hogy kis skapulárékat megáldhassanak és a hívőknek osztogassanak, anélkül, hogy azok, akik fölveszik, egyúttal valamely szerzetesrendbe is fölvételt nyernének. Ilyen a szeplőtelen Fogantatás és a lazaristák jogkörébe tartozó piros skapuláré is.

A következőkben már csak a kis skapuláréről beszélünk.

(Folytatjuk.)

Szünórák.

A zárdai kalap.

A kulmi központi házban a kultúrharok idején körülbelül 10 évig senkit sem volt szabad fölvenniök a szemináriumba. Azért ezen idő alatt mégis felvették a kedves nővérek itt-ott egyik vagy másik jelöltet, ki- ket azután világi öltözetben Párizsba küldtek, hogy később, mint beöltözött nővérek jöjjenek vissza, anélkül, hogy a hatóságok megtudták volna.

E jelöltek természetesen nem viselhették jelöltfőkötőjüket máskor, mint otthon, a lelkigyakorlatoknál. A betegek termeiben és a templomban világi öltözetben voltak.

A templomban nagy fekete kapot-kalapot hordtak, amilyent talán a mi dédanyánk viselhettek vala- mikor. A kalap fekete szalaggal volt díszítve és nagy

fekete krepp fátyollal borítva. Tulajdonképen úgy néztek ki benne a jelöltek, mint valami madárijesztők. Mindamellet, mintegy 5 éven át szemlélttem nagy kedveléssel és áhítattal e csodálatos kalapokat, és gyakran sóhajtottam magamban: „Mikor jön el az a boldog idő, amikor én is ilyen kalapot viselhetek!”

És ez az idő megérkezett. A kegyes felvételt elnyertem; mindent előkészítettek: a fekete ruhát, a jelölt-gallér, csak a zárdai kalap hiányzott meg. Kalapkereskedésben hiába kerestem volna olyant, de viszont zárdai kalap nélkül csak nem lehetek irgalmas nővér, — gondoltam magamban.

Édes jó anyám azt tanácsolta, hogy Reichenbergben, ahol Grazba való utazásomkor leszálok és ott levő nővéremnél két hetet töltök, van egy kalapgyár; ott bizonyára kapok olyan kalapot.

Elmentük tehát nővéremmel abba a gyárba. Bevezettek a raktárba és nagy öröömre csakugyan találtam egyetlen-egy éppen olyan öreg kalapot, — egy szegen függve, — mint amilyent a jelöltek viselnek. Hogy örült szívem, midőn megláttam! Most már lehetek irgalmas nővér, mert van már kalapom!

Úgy tűnt fel, mintha csak az én számomra tették volna el ezt a kalapot. Árával csakhamar megegyeztünk. Nővérem fiatal-leány korában értett a kalapdiszítéshez s még nagyon jól emlékezett rá, hogy voltak a zárdai kalapok diszítve. Feldiszította tehát kalapomat. Pompásan sikerült! Csak a fekete kreppfátyolt nem tette rá, azt gondolván, hogy majd reáteszi a tisztelendő nővér Grazban. Elutaztam tehát Reichenbergből Grazba, világi ruhában, a csodálatos kalappal fejemen és a fátyollal a kofferban.

(Folytatjuk.)

KÖZPONTI LAP.

Havi közlemények
a magyarországi irgalmasnővérek
számára.

V. évfolyam. 1918. június. 6. szám.

Budapest.

Az irgalmasnővérek kiadása. I., Ménesi-ut 27.